XVI-ik évfolyam. 49-ik szám. Kőszeg, 1896. deczember 6-án.

KŐSZEG ÉS VIDÉKE

Szépirodalmi, társadalmi, és közgazdasági hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer, vasárnapon.

Előfizetési ár: Egész évre 4 frt = 8 korona, félévre 2 frt = 4 korona, negyedévre 1 frt = 2 korona. Egyes szám ára 10 kr. = 20 fillér.

Felelős szerkesztő: WITTINGER ANTAL. Kiadó és laptulajdonos: FEIGL GYULA.

Előfizetési pénzek és reclamátiók a kiadótulajdonoshoz, Feigl Gyula nyomdászhoz (városkor 81) intézendők. Nyilttér sora 40 fir. — Hirdetések nagyság szerint.

Az agrárkérdés.

A nemzet testét fájdalmasan égető bajok között — sajnos — egyik legtekintélyesebb helyet foglalják el az agrárbajok, melyek mielőbbi orvoslásának szükségességét bár hangoztatják már régóta a legilletékesebb körök is, mégis egyik nap a másik után nyujtja szomorú bizonyságát annak, hogy a folyton fenyegetőbbé váló veszély elhárítására az elméleteknek halomra gyűjtésén kivül gyakorlati dolog alig történik valami.

Magyarország a túltermelő országok közé tartozik, s terményei nemcsak közszükségletét fedezik, hanem azoknak jó része kivitelre kerül. De évek hosszú sora óta szomorú tapasztalatok bizonyítják, hogy a magyar termények a külföldi piaczokon elvesztették eddig domináló szerepüket, s az erős külföldi konkurrenczia annyira leszoritotta termányeink árát, hogy az többé nem képezheti egyenértékét, mondjuk honorálását annak a kitartó szorgalmas és becsülettel végzett munkának, melyet az a kevés igényü, sőt mondhatni teljesen igénytelen szegény földmívesnép termányeinek produkálására fordit. Természetesen ehhez hozzá kell tennünk azt is, hogy a jelenlegi súlyos, már-már elviselhetlen terhek mellett.

Mert ha valaki biztos kézzel akar a bajok orvoslásához nyúlni, akkor első sorban is ez a megszivlelendo körülmény. A külföldi állapotokon mi nem segithetünk, ott, habár nem is vesztettük el lábunk alól a talajt teljesen, de a kifejlődött körülmények azt erősen megingatták alattunk. A folyton fejlődo közlekedési viszonyok már megszüntették a távolság okozta nehézségeket és differenciákat, s a fogyasztó országok piaczain termányeinkkel szemben ott találjuk ma már nemcsak a legtávolabbi országok, de a legtávolabbi világrészek termányeit is, s azon termelő országok szerencsésebb belső állami viszonyaik következtében olcsóbban is bocsájthatják termányeiket áruba.

Ezeken a külföldi állapotokon mi, legalább is egyelőre, se társadalmi, de annál kevésbé kormányzati úton nem segíthetünk, nincs tehát egyéb hátra, mint saját belső állami viszonyainkat akként rendezni, hogy a nyomasztó terhek könnyitésével gazdaközönségünk abba a helyzetbe juthasson, hogy a termányeiért nyerendő vételár, illetve annak az állami és egyéb konvenczionális terhek leszámitása után megmaradt része tisztességes bére legyen a végzett munkának.

A válság szélére jutott helyzetnek egyedüli orvosszere ez idő szerint csak ez lehet, s mihelyt a nyomasztó terhek könnyebbülésével a gazda, társadalom javultabb helyzetbe jut, a túlfeszitett külföldi konkurrenczával szemben is sokkal jobban ki fogja állani a versenyt.

De vajjon lehet-e ezt remélni, hogy a földadó, mely államháztartásunk költségvetésében évenkint körülbelül 35 millió forint összeggel szerepel, lejebb fog szállittatni? Bizonyára ez a jelenlegi viszonyok között még reménynek is meddő dolog volna, mert az intéző körök figyelemmel kisért működése ez ideig erre még csak a hajlandóságot sem árulta el. Nemcsak hogy nyoma sem található az egyenes adók leszállitása iránti kifejezett szándéknak, de el lehetünk rá készülve, hogy az adózó polgárságot, tehát azok túlnyomó részét, a földmívelő népet, ha nem is egyenes, de indirekt adók alakjában ujabb terhekkel fogják sujtani, mintha bizony annak az évenkint befolyó 150 millió forint indirekt adónak egy tekintélyes részét nem éppen a szegény földmívelő nép fizetné!

Nem akarjuk azonban állítani azt, hogy államháztartásunknak végre megállapodott egyensúlyát az adóterhek azonnali leszállítása nem zavarná meg, de addig is, míg ez keresztülvihető volna, minden megingatása nélkül a költségvetések mérlegének, elég mód és eszköz kinálkozik a helyzet javulására vezető útnak legalább egyengetéséhez.

Ott van például a tőzsde reformálása. Mert az mégis csak furcsán hangzó dolog, hogy az a szegény földmívelő nép, mely úgyszólván orrával túrja a földet, s naponkint izzadja a nehéz munka verejtékét, nemcsak nem képes megállapítani termányeinek árát, hanem még csak nem is befolyásolhatja az időnkint beálló árhullámzásokat. A szegény gazdálkodó népnek csak a dologhoz van jussa, s midőn már be is kötötte a zsák száját, — lesnie kell és lesi is aggódva, remegve, hogy verejtékes munkájának bérét miként és mennyiben állapítják meg a börzén a bankárok, kik pedig csak papirosan — szántanak.

Ezen helyzet tarthatatlanságát már Németországban észre vették, a tőzsdét megreformálták, s a papiros-búczát beszüntették. Magyarország

TÁRCZA.

Egy kis buvárlat Kőszeg város levéltárában.

Alkalmam nyílott a napokban Kőszeg város levéltárába bejutni. Ez magában véve még nem valami különös dolog, mert azelőtt is akárhányszor szemlélhettem a poros aktákat; hanem az egyszer megnyílt előttem az a leveles láda is, melyben féltettebb iratokat és egyéb emléktárgyakat őriznek s melyet közönségesen titkos levéltárnak szoktak nevezni. Mondhatom, égtem a vágytól, hogy ezzel a különben már eléggé ismertetett iratkincscsel közelebb megismerkedjem s örültem az alkalomnak, mely *Vende* Aladár, a „Magyarország Vármegyéi és Városai" czímü nagyszabásu munka itt időző segédszerkesztőjével bevitt a leveles terembe. Négyen: ő meg én, azután *Tipka* Ferencz polgármester és *Auguszt* János levéltáros e hó 10-én nyítottunk be a városháznak a közgyülési teremmel szemközt eső nagyobb helyiségbe. Körülbelől egy felszázaddal ezelőtt helyezték ide a levéltárat, mely korábban valahol a földszinten szedte a penézt, de tűzveszedelem ellenében mégis biztosabb helyen őriztetett. A város középkori zsubfedelü házainak eltünésével azonban már nem kellett annyira felteni az iratkincseket s így, amit éppen 72 évvel ezelőtt (1829. decz. 9-én) az akkori városatyák határozatképen kimondtak, azaz 50-es évek elején végre teljesedésbe mehetett, vagyis elhelyezték a levéltárat az egykori kültanács ülestermében, mely erős boltozatával, vasajtójával és ablak-vaslemezeivel szintén elég biztonságot nyújt és legalább kényelmesebb férőhelynek bizonyult az előbbinél. Egészben azonban ez a helyiség sem felel meg levéltári czéloknak, mert a folyton szaporodó irományok itt is elfoglalnak már minden zugot olyannyira, hogy fűteni sem lehet s télen valóságos veszedelemmel jár az akták között való buvárkodás. A mi látogatásunkra is befolyással volt ez a körülmény. Csak körülnéztünk a teremben s figyelmünket kizárólag az udvarra néző első ablak alatt elhelyezett és a titkos levéltárat őrző vasládának szenteltük azon előlegesen hozott elhatározással, hogy becsesb zsákmány ejtésével visszakozunk a városi irodába, hol tudvalevőleg nem spórolnak a fával. Úgy is tettünk. A polgármester és jegyző a három zárba bedugta a kulcsokat és mindegyikök forditott egyet, hanem a födél fölemelését már a velünk jött városi szolgára kellett bízni, mivel hogy az nem ment olyan könnyen. Egy kis erőlködésre a födél mégis engedett, felemelkedett és a láda tartalmát is láthattuk. Ez egy kisebb láda volt vörös rézből készítve. Az előbbi procedura most ismétlődött, avval a külömbséggel, hogy a ládát csak egy zárnál kellett nyitani és a födél nehezebben engedett a borítékáénál. Ez a rézláda szinig van papircsomagokkal, melyek láttára különös érzet fogott el. Királyi eredeti oklevelek facsimilekkel és pecsétekkel ellátva, a 14 századtól fel a legujabb korig, képezik az egyszerü borítékok tartalmát. A levelek rendezésére vall az a körülmény, hogy mindegyik borítékon magyar nyelven és kivonatban meg van írva az oklevél tartalma. Ez néhai *Nagy* Imre legfőbb itélőszéki biró, a jeles történettudós munkája. Minket, látogatókat leginkább érdekelt az 1-ső számu csomag, melyről tudtuk, hogy benne a legrégibb, még a város alapítására vonatkozó királyi okiratok vannak elhelyezve. Ezt félre tettük. Közben kiemeltek egyéb emléktárgyakat is. A többi között azt a tört és kést, melylyel *Hörmann* Mihályt elevenen megnyúzták s melyek közös tokjára megható módon van leirva, hogy *Hörmann*-t 1532-ben a törökkel való czimboráskodása miatt érte a borzasztó büntetés. Legott megjegyeztem, hogy jó elődeink ez eseményt tévesen jegyezték fel, mivel *Hörmann* Mihály csak egy századaddal későbben szerepelt s mint városi tanácsos és *Bethlen* kőszegi várnagya vitéz védekezése miatt vonta magára a németek, nevezetesen *Colalto* császári csapatvezér haragját s ennek parancsára végeztetett ki 1621. évi május hó 27-én. Ez adat egész hitelesen le van írva egy városi jegyzőkönyben, melyről — elég csodálatos — elődeink vagy nem tudtak, vagy nem akartak tudomást venni s megbélyegeztek egy embert, aki nemcsak, hogy áruló nem volt, hanem épen magyar érzületének, hazafiságának lett vértanujává.

Még más tárgyakra is akadtunk e rézládában. Ezek egyike egy bronzsarló, abból a leletből való, melyet 1841-ben két kőszegi kapás az ugynevezett *Teufelstisch* mögött egy kővel takart üregből emelt ki s még a Krisztus előtt itt élt kelta nép tárgyaiul tudunk.

Egy kis katulyában különböző emlékérmek is őriztetnek, s papirba göngyölve a város régibb pecsétnyomói. A láda fenekén hever egy nagyobb díszes kulcs, mely a kulcsos városok jelvényére emlékeztet.

azonban a külföldnek csak hibáit szokta utánozni, a népjólét emelésére irányuló intézkedések iránt azonban intéző köreink csodálatos szinvakságot tanusitanak.

De valjon meddig? A húr csak bizonyos határig feszithető, azon túl már elpattan. Mit fog érni majd gazdaközönségünknek, ha a kormányzati körök majd akkor tesznek kisérleteket helyzetük javitására, midőn már egyáltalán nem segithetők. Hiszen a gazdák túlnyomó része már ma sem tulajdonosa saját földjének, hanem csak zsellérkedik rajta napi eleségének biztositása mellett, csak azért, hogy az államnak beszolgáltassa az adónak nevezett haszonbért, s a bankoknak pontosan fizethesse a kamatokat.

Ezért pusztulnak ki napról-napra jobban nemcsak a kisgazdák, hanem a középbirtokosok is, s ma-holnap már itt is odajutunk, a hol haldokló kisiparunk van, hogy az őstermelési gazdálkodás is a nagy tőke szolgálatába jut.

Ennek megakadályozását, annyi százezer család tisztességes exisztencziájának biztositását várjuk most az uj törvényhozástól, s hitünk erős is az iránt, hogy ezen égető kérdés mielőbbi megoldása semmiféle akadályokban halasztást nem szenvedhet.

A foltos társadalom.

A közerkölcsi romlás napról-napra ujabb áldozatokat szed és a szenzácziót hajhászó lapoknak elég anyag jut hasábjaikat betölteni.

Párbaj, öngyilkosság, szöktetés, halottrablás stb. képezik a napi skandalumokat, melyek mint pusztitó baczilusok rágodnak a társadalom gyökerein, hogy megbontsák, megsemisitsék azt a társadalmi rendet, mely hivatva van az államok erkölcsiségét, létét és czivilizáczióját istápolni.

Szomoru dolog, de való!

És vajjon mi az oka a tespedésnek, hol keressük a hibát?

Minden esetre ott, a hol az felütött, a honnan ezen kóros állapotok kiindulnak, magában a társadalomban. A tul humánizmus teremtette ezeket, a hiányos nevelés, mely a humánizmus alapjára van épitve, de elég rosszul, rossz anyagból, mely reakcziót szülve, a társadalom megmérgezését eszközölte.

Az önérzet tulságos kifejlődése, a jellemgyöngeség, mely a sorssal való küzdelmet nem meri felvenni, a kapzsiság és pénz utáni vágy képezik kiindulási pontját ama kóroknak, melyek a társadalmat ily rútul megbélyegzik.

Ehhez hozzá járul a büntetések gyenge alkalmazása is, a mely pedig legfontosabb eszköz az erkölcsi gyengeségek gyógyitására.

Maga a társadalom is enyhén bánik azokkal a kik ebbe a kórba estek, változó szeszélylyel elkényesztet egyes alakokat, kik aztán annyira elbizakodottá lesznek, hogy gyakran egy csekélység miatt is már önérzetükben sértve érzik magukat, vért kivánnak és vagy saját életük ellen törnek, vagy bünre vetemednek, hogy hiuságukat kielégithessék.

A társadalom pedig rendesen későn jő rá a hibára, akkor midőn az illető már bemocskolta a társadalmat.

Az alacsonabb néposztály bünösei leginkább lélek és érzéki szegénység miatt, ritka esetben tudatlanságuk folytán esnek a bünbe.

Rendesen erkölcsi romlottság vezérli a bünre és vagy a megélhetés könnyebitése, vagy pedig pénzvágyuk kielégitése czéljából vétkeznek. Erőt vesz rajtuk az ösztön, kivetkőzve emberi alakjukból, elfelejtik a bün sulyát és szenvedélyük hevében követik el a bünt.

A bün, bün mindenkinél.

Akár a müveltebb, akár az alacsonyabb osztályhoz tartozik az ki bünt követ el, egyaránt bemocskolja a társadalmat ugy az egyik, mint a másik.

A társadalom sajnos ezt a legtöbbször külön választja. Mig a párbajozóknál a vérontást lovagiasságnak minősiti és a törvény államfogházra itéli, addig a verekedőknél a vérontást könnyü vagy sulyos testi sértésnek minősitvén közönséges fogházra itéli, lehet, hogy a körülmények és viszonyoknál fogva ugyanazon ok vitte az illetőket a vérontásra, csak a mód és kivitel különbözik egymástól, amazok párbaj czimén pisztoly vagy karddal, utóbbiak verekedés közben bottal vagy késsel intézték el ügyüket.

És igy van ez egyébb bünöknél is, különféleképen osztályozzák.

A művelt embernek mindig több enyhitő körülményt hoznak fel, mint a tudatlannál, pedig lehet, hogy egy és ugyanazon érzés vitte a bünre.

Nehéz problema ez, melyet a társadalomnak kell megoldani, de megoldható csak akkor lesz, ha a társadalom nem lesz oly tulságos humánus és a büntető eszközök megválasztásában oly túl kiméletes, de leginkább akkor, ha intenzivebb nevelési rendszert állit fel.

Anonymus.

HIREK.

— **Személyi hirek.** *Uckermann-Bendeleben* Ágoston báró három leányával, *Walda*, *Mercedes* és *Magdolna* bárónőkkel a telet Gráczban tölti s csak tavaszszal jön ismét vissza városunkba. — *Ledniczky* Dezső honvédszázadost Beszterczéről Kőszegre helyezték át. — *Gyulassy* Elemér honvédhadnagy Marosvásárhelyre tetetvén át, tegnap elhagyta városunkat.

— **Városunk monografiája.** *Vende* Aladár budapesti irótársunk — mint utolso számunkban jeleztük — Kőszegre érkezett, hogy a „Magyarország Vármegyei és Városai" czimü nagy munka keretében megjelenő kőszegi részhez a szükséges adatokat összegyüjtse, a helyszini szemlét megejtse és a még hiányzó illusztrácziókról gondoskodjék. Első dolga a városi titkos levéltár megtekintése volt, melyből kiválogatta Frigyes római császár XV. századbeli czimeradományozó levelét, Kőszeg város czimerének szép miniatur-festményével. E czimer levelet, ugyszintén egy a város levéltárában őrzött és a XV. századból származó bibliának rendkivül diszes Initialeval és szélrajzokkal diszitett első lapját, továbbá a város mult századbeli képét budapesti irótársunk azonnal le is fényképezte. *Vende* ur szerkesztőnk társaságában a polgármester által előzékenyen rendelkezésére bocsátott városi fogaton kint járt Rőtön is és megtekintette az ottani kath. templomot, amely a román kortól kezdve az összes korszakok épitkezésének nyomait magán viseli. Kollegánk báró *Miske* ur szivességéből két érdekes okmány közlésével gyarapithatja a városunkra vonatkozó részt. Az egyik a jelenlegi fiumei alkormányzónak, *Abele* bárónak egyik XVII. századbeli és nemesség adományozási joggal felruházott ősétől származó nemesi czimerlevél, melylyel *Mayerhoffer* itteni lakosnak a nemességet adományozza. A kitünő karban levő pergamen rendkivül diszes initialékkal és a *Mayerhoffer* családi szép miniatur-festésü czimerével van diszitve. A másik okmány az emlitett *Mayerhoffer*-nek egykoru, Kőszeg városa által diszesen kiállitott születési bizonyitványa (Geburtsbrief). Miután e monografia Kőszeg város legujabb térképét is közli, ami reánk nézve nagyon becses és érdekes, a városházán most egészitik ki Kőszeg régi térképét az időközben előforduit változásokkal. *Vende* ur valószinüleg hétfőn fejezi be helyszini munkálatait és innen Szombathelyre megy.

— **Jótékony egyesület közgyülése.** Mult számunkból tévedésből kimaradt. A „Szegénytanulókat Segitő Egyesület" mult vasárnapon tartotta fennállása óta második rendes közgyülését. Az elnöki jelentésből tudtuk meg, hogy az előző vasárnapra egybehivott közgyülés a tagok gyérszámu megjelenése miatt nem volt megtartható. Az elnöki jelentésnek az egyesület tevékenységet feltüntető adatait a következőkben ismertetjük: Czélja lévén az egyesületnek helybeli származásu szegénysorsu szorgalmas elemi és polgári iskolai tanulóknak ruházattal, ha az egyesület eszközei engedik tanszerekkel való segélyezése, ezen czélnak az egyesület a lefolyt évben akként igyekezett megfelelni, hogy 49 tanulót ruházattal és 18 tanulót lábbelivel látott el; az egyesület jótéteményét tehát 67 tanuló élvezte. A jótéteményt élvezett tanulók száma a helybeli tanintézetek között következőleg oszlott meg: a kath. elemi iskolai növendékei közül 30, az ág. ev. elemi iskola növendékei közül 28 és a polg. iskola növendékei közül 5 részesült ruházatban. Az egyesületi tagok sorából kilépés folytán 6, elhalálozás folytán 2 töröltetett. Uj tagul belépett 4 tag. Az egyesületi pénztáros jelentéséből megtudtuk, hogy van az egyesületnek 17 alapitó- és 114 rendes tagja. A rendes tagsági dijakon és az alapitó tagdijak kamatain kivül jövedelme az egyesületnek: vadgesztenyéből 25 frt, perselyek és adományokból 27 frt. A közgyülés az elnök és pénztáros jelentését tudomásul vette és a pénztárosnak a felmentést megadta.

— **Mükedvelők köre.** Az alakulóban levő mükedvelői kör dalosai f. é. november hó 28-án tartott összejövetelök alkalmával *Dohnál* Péter személyében karmesterüket megválasztották s ennek helyettesévé *Pados* Gábort jelölték ki. Az első próbát pénteken tartották meg a kaszinónak e czélra átengedett helyiségében. Most már filharmónikus társaságról is beszélnek, melynek tagjai helybeli és vidéki zeneértőkből kerülnének ki és legközelebb szintén megkezdenék működésüket. E konstelláczók arra engednek következtetni, hogy a városunkban elhaló félben levő zenei érzék ujra föl fog ébredni, ami társadalmi viszonyaink alakulására nem csekély befolyással leend.

— **Póttartalékosok szabadságolása.** A 83-ik gyalogezredhez besorozott és Kőszegre 8 heti kiképzésre behivott póttartalékosok nagyobb része már leszerelt és szabadságra ment. Egy csekély része még itt van s ez a hét folyamán hagyja el városunkat. Velök együtt a kiképzést teljesitő altisztek szintén szabadságra mentek.

— **A tél és a könyörületesség.** Itt van a tél, bár még nem a hivatalos, de azért az igazi kemény hideg. Sürü pelyhekben hull a hó, csendesen, zajtalanul megüli a fák kopasz, lombtalan ágait s lassan-lassan elborit téli szemfödőjével mindent. A nagy természet csendes álomba merül, méla csend borul ordőn, mezőn, hegyen és síkon. Mily gyönyört, élvezetet hozó ez az idő a gazdagoknak! Hanem a szegénynek, a ki éhezik és fázik, mily rettenetes a tél! A könyörületes szivoknek ilyenkor nyilik alkalmuk a jótékonyság gyakorlására s boldogok, aldottak azok, akik nem feledkeznek meg szegény embertársaikról. Jól esik hallanunk, hogy a *Szegény tanulókat segitő egyesület* már megkezdette működését és most ruház fel számos didergő, szegény gyermeket. A két jótékony nőegyesület is készül a szép karácsonyra, a mikor egész tárházát nyitja meg gyámoltalan embertársaink részére. Oh, szanjátok meg emberek az éhezőket és didergőket és nyissatok ki erszényeiteket alamizsnaadásra. Elviselt ruháitokat ne engedjetek át a moly prédájánl, hanem adjátok oda a szegények felruházásával foglalkozó jótékony intézeteknek, hogy levegő érje a szükségben szenvedők tagjain s irgalmasságtokkal lelki könnyebbülést szerezzetek anyagi jólétetekben.

— **Szobatüz.** A gyöngyös-utczai *Fultanek*-féle ház egyik földszinti szobájában mult kedden este, valószinüleg erős fűtés következtében az egyik befalazott gerenda tüzet fogott, mit azonban *Ludigh* honvédfőhadnagy katonaszolgája elég korán észrevett és róla értesitette a tüzoltóságot. Ez azután *Kirchknopf* Mihály főparancsnok személyes vezetése alatt eltávolitotta a falán már régóta izzó gerendát, mivel a további bajnak elejét vette.

— **Szinház.** *Simándy* Zsigmond szinigazgató, társulatával már megérkezett városunkba s előadásait tegnap, szombaton kezdte meg *Karczag* Vilmosnak *Lemondás* czimü szinművével. A közönség bizonnyal örömmel fogadja az alkalmat, hogy a zord téli estéket kellemesen szórakozva töltheti el a szinházban. A szintársulatról előzetesen nem irhatunk sem jót, sem rosszat. Ugy értesültünk, hogy Csepregben, hol előzetesen állomásoztak, melegen pártfogolták őket s ebből némileg levonhatjuk azt a következtetést, hogy a szintársulat törekvő tagok felett rendelkezik. Találunk közöttük régi ismerősöket is. *Major* Ida, a drámai szinésznő és *Erdélyi* Cornélia a szoubrette, néhány évvel ezelőtt már voltak Kőszegen. A 40 előadás között, melyet városunkban tartanak, számos ujdonságban is lesz része a közönségnek. A bérlet elég kedvező eredménynyel végződött s a közönség hangulata nem mondható rossznak. Egyébként hinni merjük, hogy — a körülményekhez képest — ha nem is leszünk elnézők a szintársulat működésével szemben, csak jót irhatunk róla. A jövő heti műsor a következő: Vasárnap: *Goldstein Számi*; hétfőn: *Kis baba*; kedden: *Mintaférj*; szerdán: *Szultán*; csütörtökön: *Vasember*; pénteken: szünet; szombaton: *Otthon*; vasárnap: *Holtomiglan*.

Mikor ezeket a különböző dolgokat mind szemügyre vettük, kiválasztottunk egyet-mást s ezzel, valamint a fentebb emlitett fratcsomóval átmentünk a meleg irodába.

Vende ur ugyanis becsesebb emlékeink közöl egyetmást le akart fotografálni, hogy a megjelenő műben Kőszeg város leirásánál illusztrációul szolgáljon s a művelt közönség legalább képben lássa az illető tárgyakat. Az 1-ső számu csomagot, melyről már szó volt, bontottuk fel legelőször, de a vasvári káptalan előtt 1279-ben kelt s 1328-ban ugyan e káptalan közbejöttével átirt osztálylevél (Német-Ujvári testvérek osztálylevele), melyről történetiróink tudnak, nem volt a csomagban, valamint nem találtuk meg az 1327- és 1328-ból való okleveleket sem, melyekkel *I. Károly* király a kőszegieket közvetetlen királyi uralma alá veszi s a várost a soproniak szabadságaival ajándékozza meg, továbbá ugyancsak az ez évben keltezett kiváltságlevelet sem, melyben a király a *ruga*-nak nevezett adó alól mentette fel a kőszegieket.

A legrégibb oklevél, melyet a városi titkos levéltár 1-ső sz. iratcsomagában találtunk, *I. Károly* királynak egy körülbelől 25 cm. hosszu és 12 cm. széles finom hárbyára irt parancsát tartalmazza, melylyel Sopron és Pozsony városok polgárainak meghagyja, hogy a területeiken bort és egyéb czikkeket átszállitó kőszegieket békében és szabadon bocsássák tovább. Az oklevelen aláirás nincsen s a pecsétnek is csak a helye látszik. Nincs is érdekesebb régi okmánya a városnak, ha csak *Frigyes* császárnak Kőszeg részére kiállitott czimer-levelét nem emlitjük, melyet *Vende* ur lefotografált. Lefotografálta továbbá *Vende* ur a levéltárban őrzött és 1479-ből való latin biblia egyik iniciálés és szegélydiszes lapját is.

Érdekes példányait találtuk az iratcsomagok között a város régibb pecsétnyomóinak is, melyekről *Vende ur* szintén lenyomatot vett, hogy képeiket a többivel együtt „Magyarország Vármegyéi és Városai" czimü műben megjelentesse.

És ezzel befejeztem volna rövid kis referádámat, melyet a pillanatnyi behatás és észlelés nyomán irtam; de nem mulaszthatom el az arra való utalást, hogy a levéltár, a titkos és nem titkos egyaránt, bizony nagyobb gondozást igényelne a város részéről, mert — a helyiséget nem emlitve — az állványok, a szekrények és ládák inkább lomtárba, mint levéltárnak valók. A mai békés kornak más fölfogásának kell hogy legyen az irott és más emlékek elhelyezéséről és megőrzéséről, mint a folytonos háboruságban élő elődöknek.

W.

— **Vitézkedő káplár.** *Kirchknopf* Antalnak a Meskó-utczában levő vendéglőjében mult vasárnap délután több cs. és kir. altiszt bor között mulatott. A dologban semmi különöset sem találnánk, ha az egyik káplár is csupán csak a kedélyes mulatozásban találta volna kedvét és nem kezd garázdálkodni. De ez a bosztó-csillagos vitéz kifogásolni valót talált a magyarságban, derüre-borura lepiszkolván mindent, ami magyar. A szomszéd asztalnál ülő polgári társaság egyik tagja figyelmeztette a káplár urat, hogy talán másképen is lehet mulatni, de a figyelmeztetés még jobban kihozta orából a dühöngőt, aki már poharat is menesztett a szomszédasztal felé. A társaság közé bulló pohár láttára egyik derék polgártársunk odament a nagy magyarfalóhoz és hamarosan legyürte. Mire azután az előhivott őrjárat megérkezett, a magyarok ellenségének már hült helyét találta. Értesülésünk szerint a bakafántoskodó sárzsi magyarországi születésü bécsi lakos, a ki nyilván Lueger apó szellemébő' örökölt egy kis adagot és ezt itt Kőszegen akarta érvényesiteni. Hogy rossz helyet választott magának, az esetnek rá nézve drámai kimenetele eléggé mutatja.

— **Anyakönyvi bejegyzések.** A kőszegi anyakönyvvezetői hivatalnál f. é. november havában 7 házassági eset 15 születés és 14 halálozás jegyeztetett be.

— **Az időjárás novemberben.** A hőmérséklet átlagosan reggel 7 órakor 1·4°, délután 2 órakor 4·8°, este 9 órakor 2·7°, tehát a napi hőmérséklet 3° volt. 1-én, 16. 2°-kal, állott a hőmérő legmagasabban, 30-án pedig — 9·7°-kal legmélyebben. A rendessel összehasonlitva, úgy találjuk, hogy e hó hőmérséklete 0·4°-kal a rendesen alól volt. 12 napon a higany a fagypont alá szállott. — A mult évi november 2·1°-kal melegebb volt az idei. — A légsulymérő átlagosan 738·9 mm-en állott, 1·4 mm-rel rendes állásán túl. Legmagasabban, 751 mm-en 25-én, legalantabb, 727·7 mm-en 3-án állott. — Csapadék 6 napon volt, 3 napon eső esett, 3 napon havazott. A csapadék mennyisége 57 mm-t tett, a mi hozzávetőlegesen megfelel a rendesnek. Legnagyobb csapadékmennyiség 24 órán belül 17-én mutatkozott 36 mm-rel. Egész tiszta idő egy napon sem, egész borus idő 9 napon volt. Szélvihar egyszer volt, 22-én északnyugat felől. Szélirányban az északi volt az uralkodó.

— **Ingatlanok forgalma a mult hétről.** Következő ingatlanok kerültek a mult hét folyamán átirás alá: A (6580—6585.) hsz. ingatlan 470 frt vételáron Schwarz Károly és neje lakosok javára Kuntner János kőszegi lakos után. — Griller Antal kőszegi lakostól vett (7003—7004.) hsz. gyümölcsös 570 frt vételárban Schmid Mihály és neje kőszegi lakosok javára. — A 6783—6784/b.) hsz. szőlő Kuntner József és neje kőszegi lakosok javára eladó Deckelmann Franciska ellenében 100 frt vételárban.

— **Pusztulás egy családban.** Alsó-Podgóriában borzasztó módon mult ki három gyermek. *Geicsnek* Mihály nyomorúságos oduban lakik nejével, született Derdák Evával. Három gyermekük, a 12 éves Vitusz, a 7 éves Erzsi és az 5 éves Aloizia, kikaek kétségbeiseje teljes nyomorék: hűlye és béna volt, mult hétfőn egyedül maradt a szalmából és fából összetákolt viskóban, hol egyikök tüzet rakott, melynek füstje és lángja mindháromukat megölte. Mire az arra járók észrevették a füstöt, már késő volt a segitség. A hazatért szülők szénné égve találták gyermekeiket.

— **Elitélt zavargók.** Az általános választások napján zavargó bozsokiak felett a kőszegi szolgabiróság már meghozta az itéletet. Testi épség ellen való kihágásban mondattak ki vétkezeteknek és ezért az 1879. évi 40 t.-cz. 75. §-a alapján Kovács József, Biró József, Korokmai Mihály és Rajcsics Sándor egyenkint 3 napi elzárásra és fejenkint 50 frt pénzbüntetésre, továbbá Böhm Béla, Borbi János, Nunkovics Sándor, Grastyán József és özv. Horváthné, szül. Magyar Éva egyenkint 30 frt pénzbüntetésre és valamennyien egyetemlegesen még 59 frt kártérités és 7 frt 56 kr. eljárási költségek fizetésére, végre 5 éjjeli őr fejenként 2 frt pénzbüntetésre itéltettek Panaszlottak belenyugodtak az itéletbe.

— **Pályázat plébániára.** A rőti plébániára, mely a mostani plébános, *Ferber* György nyugalomba vonulásával uj-évkor megüresedik, már kihirdették a pályázatot.

— **Hirdetmény.** Tudomásomra esett, hogy Kőszegfalván halotti torokat tartanak a halottas házakban, a mi a tiszti orvos véleménye szerint közegészség ellenes. Ennek folytán ezennel betiltom ily halotti toroknak Kőszegfalván a halottas házakban való tartását és utasitom városkapitány urat és általa Kőszegfalva biráját, miszerint ezen rendeletemet Kőszegfalván hirdettesse ki, ezt kellőleg ellenőriztesse, s ezen rendelet áthágóit hozzám megbüntetés végett jelentse fel.

Kőszeg, 1896. november hó 24-én.

Tipka Ferencz,
polgármester.

— **Hirdetmény.** Kőszeg, szab. kir. város tanácsa és a szolgabirói hivatal mint I. foku iparhatóság mellé 20—20 iparhatósági megbizottnak választása folyó 1896. évi deczember hó 10-én delelőtt 9—12 óra közt Kőszeg ipartestületi helyiségében megejtetik. A választási czédulák külön a város és külön a szolgabirói hivatal mellé választandó iparhatósági tagokra nézve adandók be. Miről választásra jogosultak ezen hirdetmény utján értesittetnek.

Kőszeg, 1896. deczember hó 1-én.

Auguszt János,
iparhatósági biztos.

— **Hirdetmény.** Kőszeg szab. kir. város pénztári hivatala által ezennel felszólittatnak az érdekeltek IV. oszt. ker. adó vallomási ivüket f. h. 15-ig nevezett hivatalban beadni.

Kőszeg, 1896. deczember 4-én.

Városi pénztári hivatal.

— **Hirdetmény.** Kőszeg szab. kir. város pénztári hivatala felhivja az érdekelteket arra, hogy tőkekamat adó vallomási ivüket f. hó 15-ig nevezett hivatalban beadják.

Kőszeg, 1896. deczember 4-én.

Városi pénztári hivatal.

— **Jégsport.** A téli időszakra hasznos időtöltéssül a jégsport kinálkozik. *Gratzl* János malom-tulajdonos, ez a törekvő uj polgártársunk a sportköröket is teljesen kielégitő módon rendezte be a kert-utczai jégpályát, melyet a mai nap folyamán nyit meg zene hangjai mellett. Fiatalságunk és a meglettebb jégsport-kedvelők bizonyára megragadják a kedvező alkalmat és alárendelik magukat az egészséges, testedző korcsolyázásnak, melynek föltételést az olvasó mai lapunk hirdetési rovatában betekintheti.

— **(Rövid hirek.) Vásár.** Folyó évi deczember hó 14-én Kőszegen országos vásár lesz. — **Uj megyebizottsági tag.** A f. évi november hó 29-én megejtett megyebizottsági tag-választás alkalmával a város-hodászi kerületben *Miholics* József incédi plébánost választottak meg. — **Vasutépités.** November hó 28-án kezdték meg ünnepélyes módon Fertővidéki Vasut munkálatait.

— **Nemzeti szálloda.** Budapest legkedveltebb első rangu szállodája a főváros közvetlen központjában (váczi-utcza 22. sz.) mérsékelt árak 1 frttól feljebb, huzamosabb idei tartozkodásnál árengedmény. Kellemes családi tartozkodási hely; a téli idényre lakások hét vagy hónap számra jutányosan kaphatók. — Villanyvilágitás, lift és fürdők.

— **Gépkezelők tanfolyama.** A locomobil és cséplőgépkezelők tanfolyama az állami ipariskolánál (Budapest, VIII. ker. Népszinház u. 8.) január hó 2-án nyilik meg s april hó 10-ig tart. E tanfolyamon a gőzmozgony (locomobil) és a különböző cséplőgépek szerkezete és kezelése fog tanittatni. Tanulókul felvétetnek a 18. életévüket betöltött, irni és olvasni tudó önálló lakatosok, kovácsok s a különböző gépgyárok főbb munkásai, továbbá gazdatisztek, birtokosok, géptulajdonosok. A belépők erkölcsi bizonyitványt tartoznak előmutatni, a nem önálló munkások ezenkivül, ha munkában állanak, a munkaadótól kiállitandó munkabizonyitványt, ha nem állanak munkában, munkakönyvüket tartoznak benyujtani. A tandij 5 frt, a mit előzetesen, a beiratkozás alkalmával kell lefizetni. A beiratások f. évi deczember 15-től január 2-ig tartatnak az intézet helyiségében (Budapest, VIII. ker. Népszinház-u. 8. sz.) Vidékiek a tandij beküldése mellett levélben is iratkozhatnak. A vidékről jövő tanulóknak január 2-ig nem szükséges személyesen megjelenni az intézetben.

Csarnok.

Az áldozat.

(Folyt. és vége.)

A következő estélyen megtörtént a nevezetes esemény; a főhadnagy teljesen szakitott a tanácsosnéval, s szellemi képességeinek igazán ostromállapotba helyezésével iparkodott a szép leányt meghóditani. Ez sikerült is, s már az első alkalom mutatta a kisérlet látható eredményeit. Adél és a főhadnagy nagyon boldogak voltak, de nem ugy a tanácsosné, ki sértett hiuságának mardosó érzetében még a legvégsőre is elhatározta magát, — arra, hogy a főhadnagyon boszut áll, s mindent elkövet, hogy a boldog szerelmesek egymásé ne lehessenek.

A dolog sokkal gyorsabban fejlődött, semmint azt a tanácsosné is gondolta volna, mig nem egy reggeli posta rózsaszinü levélkét hozott, tudatva vele és a világgal, hogy Adél és a főhadnagy boldog jegyesek. Idő nem volt sok arra, hogy válogatni lehessen az eszközök és módozatok között, — pokoli tervének keresztülvitelére a legrövidebbet, a legmakverőbbet választotta. Leült picziny hársonyasztalkájához, s levelet irt a főhadnagynak, melyben utolsó találkát kér, hogy szerencse kivánatait személyesen és négyszemközt adhassa át.

A boldogságában elvakult és gyanutlan főhadnagy még örömmel vette e sorokat, mert ő is akart még utoljára beszelni a tanácsosnéval, s a szakitás utolsó felvonásán ő is éppen a kivánt módon — négyszemközt óhajtott keresztül esni. Nyomban megirta tehát a választ, pontosan megjelölve abban a találkozás helyét és idejét.

Meg is jelentek mindketten pontosan a kitüzött helyen, s a társalgás megnyitásául a tanácsosné érzékeny hurokat kezdett pengetni. A főhadnagy azonban nem reagált ezekre, hanem ridegen kijelentette, hogy megunta a léha, czéltalan életet, s tisztességes családi életet akar élni; aztán kérte a tanácsosnét hogy viszonyukat, melyet feledni óhajt, jövendő családi boldogsága érdekében még csak ne is emlitse többé.

E férfias szavak elhangzása után a tanácsosné játszadozni kezdett a főhadnagy kardjának aranbojtjával és tettetett gyermekes pajzánsággal mondá: Mit szólna hozzá főhadnagy ur, ha most a fölötti bánatomban, hogy önt örökre elvesztem, kihuznám kardját, s hűtelen szivébe mártanám?

A főhadnagy mosolyra derülve még biztatólag mondá: Hát próbálja meg! Sőt miután a tanácsosné nem igen tudta a kardot kihuzni, segitett is neki.

A kihuzott karddal azonban nem azt tette a tanácsosné, amit az imént mondott, hanem egy merész ugrással faképnél hagyta a főhadnagyot, ki a pillanat váratlan hatása alatt csak bámult a semmiségbe, mintha gyökeret vert volna lába. A tanácsosné előtt pedig hirtelen megállott a leshelyből odarobogott fogat, melynek ajtaját a férj nyitotta ki s diadalmámorral vette át a kardot nejétől, kit ugy fogadott, mint a ki erős lelekkel állotta ki a hitvesi hűség tüzpróbáját a férj által tudni vélt merénylet ellenében.

A fogat a kaszárnya előtt állott meg, s ott az ügyeletes tisztnek átadva a kardot azt a sulyos vádat emelték a főhadnagy ellen, hogy a védtelen nő ellenében az elcsábitás erőszakos eszközeül még kardját sem átallotta használni, melyet azonban a bátor nő kicsavart kezéből.

E sulyos vád következményei nem is kivánnak magyarázatot; a rettegett párbajhős, ki délczeg megjelenésével is disze volt ezredének; megfosztatott tiszti rangjától, mert gyáván, védtelen nővel szemben merészelt kardjához nyulni.

Még fel sem öltheté polgári ruháját, midőn már leendő apósától levelet kapott, melyben egyszerüen tudomására adja azt, hogy még házának tajára se jöjjön tovább, mert mint sem minden maliczia nélkül hozzátette, ő a leányát huszárfőhadnagynak adta, „most pedig Ön semmi.“

— Tehát semmi vagyok, — szólt fuldokló hangon a szerencsétlen főhadnagy, hideg verejtéket izzadó homlokát, szorongatva, — de megmutatom, hogy nem sokáig leszek semmi, mert dolgozni akarok, s dolgozni fogok.

Elment tehát ahoz a miniszterhez, ki a tanácsosné estélyein oly kitüntető nyájassággal szokta fogadni, s kérte, hogy helyezze el bármily kisebb hivatalba is, mert előmenetelét ugyis vas szorgalmával óhajtja kiérdemelni. A miniszter hidegen fogadta, s az egykori meleg kézszoritások helyett még csak le sem ültette, hanem fejét kétkedően rázva, csak azt hajtogatta: hova tegyem? hiszen önnek a polgári pályára nincs kvalifikácziója, — majd mintegy szánólag tette hozzá: ilyenkor látja az ember, hogy egy katonatiszt, ha leoldja kardját, a polgári életben: semmi.

A miniszter mégis adott neki állást, leküldvén dijnoknak az irodába. Szivesen fogadta a főhadnagy azt is, mert minden áron dolgozni akart, hogy megmutassa, miszerirt ő a polgári életben is több tud lenni, mint semmi. Jelentkezett az iroda vezetőjénél, ki nem volt más, mint egy volt őrmestere, ki nem kevés fönhéjjázással ezzel fogadta uj alárendeltjét:

— Elhiszi-e már főhadnagy ur, hogy egy katonatiszt a czivil életben semmi.

A szerencsétlen főhadnagy megtört lelke már nem tudta tovább elviselni a nehéz megpróbáltatást, hanem el sem foglalva kapott állását, lakására indult.

Utközben találkozott volt tiszttársaival, feléjük tartott tehát, hogy utolsó vigasztalást kapjon egykori bajtársaitól, kik csak nem régen büszkeségüknek tekintették.

Mily nagy lőn azonban megilletődése, midőn látta, hogy azok megsejtve közeledését, kaczagva forditották neki hátukat, utjuknak is más irányt adva.

Görcsösen sóhajtott fel, s rohant lakására, hol tiszti revolverének durranása fojtotta el végső szavait:

— Ha már mindenkinek semmi vagyok, mit keressek az élők között?!

Török-Becsey József.

Nyilt-tér.*)

Báli selyemszöveteket 35 krtól 14 frt 65 krig méterenkint — valamint fekete, fehér, szines, **Henneberg-selyem** 35 krtól 14 frt 65 krig, méterenkint sima, csikos, koczkázott, mintázott, damaszt s. a. t. (mint egy 240 különböző minőség és 2000 szin és mintázatban s. a. t. a megrendelt áru **póstabér és vámmentesen a házhoz szállitva mintákat postafordultával küld: *Henneberg G.* (cs. és kir. udvariszállito) *selyemgyára Zürichben.*** Svájczba czimzett levelekre 10 kros, levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven irt megrendelések pontosan elintéztetnek.

Irodalom és művészet.

— **Mezőgazdasági statisztika.** Az 1895. évi VIII. t.-cz. alapján végrehajtott mezőgazdasági statisztikai összeirás eredményeinek feldolgozása befejezéséhez közeledik s az első kötetek már néhány nap mulva sajtó alá bocsáttatnak. Mielőtt azonban az országos m. kir. statisztikai hivatal a nagy mezőgazdasági statisztikai munkálat kinyomatása iránt intézkedhetnék, lehetőleg pontosan ismernie kell a szükséglet mérvét, hogy az előállitandó példányok számát ehhez képest lehessen megállapitani. A mintegy 800 folio ivnyi terjedelemben tervezett, 5 kötetes munkának előfizetési dija, erős vászonkötésben 10 frtban van megállapitva. Az előfizetési összeg az országos m. kir. statisztikai hivatalhoz küldendő be legkésőbb a folyó év végéig, a mely idő elteltével a mezőgazdasági statisztikai művek az előfizetési árnak négyszeresére rugó bolti árban lesznek csak megszerezhetők.

— **A „Fővárosi Lapok“ uj tulajdonosa.** A legrégibb magyar lapnál a 33-éves „Fővárosi Lapok“-nál örvendetes változás állott be: a lap tulajdonjogát egy részvénytársaságtól maga az eddigi felelős szerkesztő *Porzsolt* Kálmán vette át s a lapot maga a szerkesztőség adja ki, melynek kebelében az ország legtekintélyesebb irói vannak. A „Fővárosi Lapok“ már három irodalmi generácziót nevelt föl s így már régebben irodalomtörténeti fontosságra emelkedett; két éve pedig a politikai világban is számot tesz, a mennyiben uj útat tört, egy uj politikai iránynak, a soviniszta magyar kulturpolitikának szerzett diadalt. Az összes politikai pártoktól független nyilt, őszinte és szókimondó organuma

ez ma uknak a független iróknak, kikhez a többi lapok szerkesztőségeiből is számos olyan iró csatlakozik, ki szabad véleményét nem irhatja meg a saját lapjában s ezért a minden irányban független „Fővárosi Lapok“-ban nyilatkozik. Igazi naturalista ujság, melyből az unalmas, nagyképü politika ki van zárva s a legszárazabb politikai eseményt is tetszetős szépirodalmi formában dolgozzák föl. Vezérczikkeket Beksics Gusztáv, Eötvös Károly, Hegedüs Sándor, Szathmáry György, Porzsolt Kálmán, Balogh Pál, Lipcsey Ádám, Kozma Andor, Ligetkúti Ivan, Szokolay Kornél stb. irtak bele. Tárczarovatában Jókai Mór, Ágai Adolf (Porzó), Vértesy Arnold, Tolnay Lajos, Vadnay Károly, Jakab Ödön, Szabóné, Nogáll Janka, Gyarmathy Zsigáne, Gabányi Árpád, Endrődy Sándor, Bartók Lajos, Abonyi Árpád, Dalmady Győző, Kazár Emil, Lauka Gusztáv, Makai Emil, Radó Antal, Adorján Sándor, Pósa Lajos, Szabó Endre, Szász Károly, Szabolcska Mihály, Szana Tamás, Szépfaludy Ö. Ferencz, Sziklay János, Torkos László, Tömörkény István, Vértesy Gyula, Zichy Géza gróf stb. neveivel találkozunk. A lap kulturpolitikai hivatásának megfelelően tényleges kulturális munkát is végez: a „Fővárosi Lapok“ szerkesztősége az ország különböző vidékein jótékony kulturális czélokra teljesen dijtalanul felolvasásokat és hangversenyeket rendez; a budapesti Nemzeti szinház számára ezer koronás pályadijat tüzött ki társadalmi szinműre s a pályázat eldöntése után az előfizetők a jutalmazott drámát dijtalanul fogják megkapni. Hasonlóképp dijtalanul kapják az előfizetők a Fővárosi Lapok Almanachját, mely diszesen illusztrált vaskos kötet lesz szépirodalmi dolgozatokkal. Egyetlen lap a „Fővárosi Lapok“, mely hetenként időszerü illusztrácziókat is közöl s ezenfelül az előfizetők kedvezményes áron kapják a legrégibb magyar divatlapot, a „Magyar Bazár“-t. Fel kell még emlitenünk, hogy a „Fővárosi Lapok“ az egyetlen ujság, mely most ujonnan berendezett nyomdájából franczia rendszerü betükkel, tisztán nyomva, finom fehér papiroson jelenik meg, s a melynek nemcsak politikája becsületes és a tónusa tisztességes, hanem a külső megjelenése is az előkelő szalonokba való.

Budapesti levél.

A kiállitás lezajlása után a közélet ismét visszatér régi medrébe; az érdeklődés megint a közszükséglet, az általánosan hasznosak megtudása felé irányul. A hosszu téli esték a küszöbön levő karácsonyi ünnepek kellemessé tevésére törekesznek mindenütt. Ez alkalomnak egy jol ismert és már régen közhasználatban levő házi czikknek nagyobb föllendüléséről értesithetjük t. olvasóinkat. A Szalády-féle „H u n g á r i a k á v é“, mely köztudomásulag a legegészségesebb tápszer s az ázsiai kávénál félenyivel olcsóbb, de azt teljesen pótolja, s nem csak hogy nem hevit, izgat, hanem igen jó hatással van az egészségre, mert a gyomorból és belekből a nyákot és minden az emésztést akadályozó részeket eltávolitja, a vért tisztitja, táplál és erősit, s egyáltalán kellemes és olcsó tápszer. Ennek a kitünő élelmi szernek a gyártását most, a feltaláló Szalády Antalnak nyugalomba vonulásával fia S z a l á d y Árpád vette át, ki eddig már különben is 16 év óta vezette a „Hungária kávé“ gyártását. Szalády Árpád, ki a pótkávé gyártás terén Europai tapasztalatokat szerzett, a gyárat most megnagyobbitotta, ujabb munkagépekkel és segédeszközökkel szerelte fel és az összes létező pótkávék gyártását is megkezdette, ugy, hogy a külföldi e nemü gyártmányokkal teljesen hasonló minőségben, de jutányosabban szállitja azokat. Hazai gyáriparunknak ezen ujabb fellendüléséről, midőn örömmel adunk hirt, egyszersmind felhivjuk t. olvasóinkat, hogy megrendeléseikkel támogassák azt. Kimeritő leirást kivánatra dijmentesen küld S z a l á d y Árpád, Budapest, Andrássy-ut 86 sz.

A karácsony közeledésével mint mindig, most is K e r t é s z Todor diszműáru raktára (Budapest, Kristóftér) hivjuk fel t. olvasóink figyelmét a karácsonyi ajándékok beszerzésére. Legjobb ha Kertész nagy árjegyzéket kérjük egy levelező lapon; megtalálunk abban mindent, mi szép, czélszerü olcsó játék-tárgy diszmű vagy hasznos czikk. Tájékozásul közöljük az óriási árjegyzékből annak kivonatát, mit karácsonyi ajándékul leginkább ajánlunk: Csillogó karácsonfa disz összeállitva 5 frt, egy dobozban tartalmaz 104 darabot. Karácsonyfa állvány, melybe tetszés szerinti vastagságu fa alkalmazható 2.50. Játékszerek kis gyermekeknek, Automatikus játékszerek óraművel. Játékszerek leánykáknak mosható, törhetlen baba 70 krtól. Zenélő szekrények. Játékszerek fiuknak czinkatonák 50 krtól kard, puska, csákó, dob, trombita stb. Hintaló 4.50 krtól. Kedély deritő tréfás tárgyak, könnyen előadható bűvészmesterségek egy készlet 50 krtól 15 frtig. Laterna magika 1.20 krtol. Richter kőépitő szekrények 40 krtól. Lombfürész készlet 2 frttól. Fröbel oktatva mulattató játékszerek. Társasjátékok az ifjuság és felnőttek számára. Tombolajáték 100 táblával 2.80. Tombola nyereménytárgyak összeállitva 5, 10, 15, 20 frton. Petit cheveaux automatikus lóversenyjáték 3.50-től 40 frtig. Finom bőráruk, pénztárczák, divatos kézitáskák, fényképalbumok és par-a-vent szivar- és czigarettatárczák. Női munka necessairek 1 frttól. Bronz- és porczellán diszműáruk. Uj Maypole soap, minden szinfokozatra fest selyem, atlasz, pamut, csipket, tollat stb., szine nem változik, kezet nem fogja, 40 kr., fekete 50 kr.

Igen czélszerü és hasznos karácsonyi ajándékot képeznek a B e r n d o r f i f é m á r u - g y á r (Krupp Arthur) Budapest, váczi-uteza 25. sz. a. raktárának Alpacca ezüst, khinai-ezüst és alpacca-gyártmányai, u. m.: ékszerek, asztali teritékek, kávé- és tea-kannák, teaszürők, gyertya- és karos gyertya-tartók, gyümölcsállványok stb. A Berndorfi fémárugyár gyártmányai fehér fémből dús ezüstözéssel készitvék, s a kések pengéje általában szegecelessel erősittetik meg, mi által a nyélből való kitágulása meg van gátolva. Tiszta nickel főző-edényei, ugy czélszerüségi, mint egészségi tekintetből is igen ajánlhatók, évtizedekig használatban lehetnek, s majdnem semmifele kopásnak nincsenek alávetve, miután a nickel oly kemény és hajlékony, mint az aczél, szinük fehér s használatban is változatlan marad. Az eddig is diszes eladási helyiség a váczi-uteczában ujabban kétszeres nagyságra kibővittetett s a raktár a leggazdagabb választékban, rendkivül szép, hasznos és czélszerü tárgyakkal szereltetett fel. Képes árjegyzékét a czég kivánatra dijmentesen megküldi. A Berndorfi fémárugyár 1843. évben Krupp Herman és Schoeler Sándor által alapittatott; 1890-ik év óta Krupp Arthur az egyedüli tulajdonos. A munkások száma az 50 évi fennállás óta 200 személyről 3000-re emelkedett. A tüzséges munkaképesség bizonysága, hogy másnemü czikkek nagymérvü gyártásán kivül évente több mint 1 millió tuczat evőeszköz készül.

A Budapestre utazó t. vidéki közönséget figyelmeztetjük, hogy a kiállitási időre gomba módra keletkezett szükség-szállodák, melyek primitiv berendezésükkel a nagy szállodákkal hasonló árakat számitanak, ma már teljesen feleslegessé váltak. Ezért ajánljuk K o m m e r Antal „Metropole“ szállodáját a kerepesi uton, mely a közuti vaspálya mellett s a villamos vasut megálló helyéhez közel van. E minden kényelemmel berendezett szállodában a szobák legnagyobb részének ára 1 frt 60 kr. naponta, melybe azonban be van számitva a villamvilágitás, kiszolgálás és a fütés, a mennyiben a szálloda központi gőzfütésre van berendezve, s a szálloda diszes téli udvarkert vendéglő termében a legizletesebb ételek és italok, s kávéházában a legjobb kávéházi italok jutányosan szolgáltatnak ki, az emeletekre pedig lift áll rendelkezésére a vendégeknek.

Piaczi árak.

	frt.	kr.
Buzaliszt I. 100 kilo	6	80
„ II. „	6	20
Rozsliszt I. „	6	20
„ II. „	—	—
Buzakorpa . „	5	10
Rozs „ . „	5	—
Köleskása . „	13	50
Dara . . „	16	—
Árpa dara . „	7	—
Széna . . „	2	70
Szalma . . „	1	60

	frt.	kr.
100 kilo burgonya	1	85
Marha zsir	—	68
	kr.	
Marhahus . 1 kilo	48—60	
Disznóhus . „	56—60	
„ zsir . „	68	
Borjuhus . „	72—88	
Birkahus . „	36	
	frt.	kr.
1 méteről bükkfa	14	—
„ „ dorong	12	—
„ tölgyfa	9	40
„ „ dorong	7	60

G a b n a á r a k.

Buza	100 kilo . .	8 frt.	20	krtól	8 frt.	25	kr-ig.
Rozs	„ . . .	6 „	90	„	7 „	—	„
Árpa	„ . . .	6 „	—	„	— „	—	„
Kukoricza	„ . . .	5 „	40	„	5 „	60	„
Zab	„ . . .	5 „	—	„	5 „	1	„

H i r d e t é s e k.

Pilnay-féle Bazár

m e g n y i t á s a

1896. deczember 10-én.

(Főpiacz.)

Magyar, okleveles

tanitónő,

ki a német nyelvet teljesen birja, állást keres keresztény uri családba. Falura is megy.

A czimet megmondja e lap kiadóhivatala.

Köhögés,

rekedtség és elnyálkásodás ellen legjobb hatású szer **Réthy-féle**

Pemetefü-czukorka,

mely ezen bajokat gyorsan megszünteti. Egy doboz ára **30** kr. Oly helyekre, hol raktár nincs, 5 dobozzal 1 frt 50 krert küld bérmentve.

Réthy Béla gyógyszerész Békés-Csabán.

Készen van

Kőszegi József-nek
Karácsoni
Kiállitása.
Kérem megtekinteni.
Kapni ott mindent.

A kőszegi

Korcsolya-Pálya

megnyitása.

Ezennel van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy a malmom fölött elterülő réten a jégsport kedvelők részére kényelmes

Korcsolya-Pályát

készitettem, melyet ma, vasárnap

zene mellett

megnyitok.

Számos szives látogatást kérve maradok

teljes tisztelettel

Grátzl János,
m a l o m - t u l a j d o n o s.

Életnagyságu

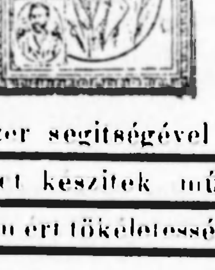

arczkép

krétarajzban.

Legszebb szobadisz.
Legkedvesebb emlék.
Legalkalmasabb ajándék
karácsony és ujévre.

Egy legujabb módszer segitségével 24 óra alatt életnagyságu mellképeket készitek művészies kivitelben, eddig még soha el nem ért tökéletességgel és olcsó árban.

Tessék árjegyzéket kérni.

Kohn Dávid, Budapest, Károly-körut 17.

Ügynökök mindenütt kerestetnek.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller
Liniment. Capsici comp.

Ezen hirneves háziszer ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 27 év óta megbizható, **fájdalomcsillapitó bedörzsölésként alkalmaztatik köszvénynél, csuznál, tagszaggatásnál és meghüléseknél** és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szor, hanem **igazi népszerü háziszer**, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszertárban készletben van; főraktár: **Török József gyógyszerésznél Budapesten.** Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbértékü utánzat van forgalomban. **Ki nem akar megkárosodni,** az minden egyes üveget **„Horgony“** védjegy és Richter czégjegyzés nélkül mint **nem valódit** utasitsa vissza.

RICHTER F. AD. és társa, cs. és kir. udvari szállitók, RUDOLSTADT.

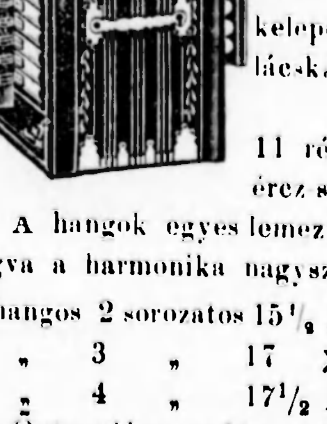

Csak 4½ frtért

szállitom világhirü

„Bohemia“

nevü vonó-harmonikáimat hosszu kelepel és valódi gyöngyház-tábláeskákkal.

A hangszer kettős fuvóval, 11 rétü erős börrel és ezen erős érez sarokvédőkkel van ellátva.

A hangok egyes lemezeken vannak elhelyezve, minélfogva a harmonika nagyszerü hangot ad.

401 hangos 2 sorozatos 15½ × 33 cm. nagys. = 3½ frt
60 „ 3 „ 17 × 34 „ „ = 5½ „
80 „ 4 „ 17½ × 34½ „ „ = 6½ „

Öntanulásra való utasitás ingyen. Szállitás és csomagolás 60 kr. Illusztrált árjegyzék ingyen.

Schuster C. A. vonó harmonika késztiö **Graslitz.**

Szétküldés utánvétellel. — Átcserélés megengedtetik.

Összeköttetés elárusitókkal kerestetik.

Nyomatott Feigl Gyula könyvnyomdájában Kőszegen.